

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 112 stemmer (S, KF, V, SF, CD,
RV, KRF og Bente Juncker (UP)) mod 6 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsmini-
steren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 153:

*Forslag til lov om ændring af tinglysningslo-
ven. (Undtagelse af visse ejendomsforbehold fra
tinglysning i bilbogen).*

Af justitsministeren (Erling Olsen).
(Fremsat 19/1 94. Første behandling 27/1
94. Betænkning 9/2 94. Anden behandling
24/2 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 121 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsmini-
steren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Tredje behandling af lovforslag nr. L 129:

Forslag til sølov.
Af industriministeren (Trøjborg).
(Fremsat 15/12 93. Første behandling 13/1
94. Betænkning 8/2 94. Anden behandling
24/2 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 121 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsmini-
steren.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Tredje behandling af lovforslag nr. L 64:

*Forslag til lov om ophævelse af lov om butikks-
tid. (Afskaffelse af lukkeloven).*

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 10/11 93. Første behandling 1/12
93. Betænkning 27/1 94. Anden behandling
4/2 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Pia Kjærsgaard (FP):**

Jeg skal ikke gøre behandlingen af Frem-
skridtspartiets forslag særlig lang. Jeg vil bare
sige tak til Venstre, fordi man kan støtte vores
forslag, og tilføje, at det manglede bare andet.
Jeg håber, at der, næste gang forslaget kommer
op – og det gør det jo, det er 100 pct. sikkert –
vil være et flertal, som kan støtte en total op-
hævelse af lukkeloven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget
forkastedes, idet 27 (V og FP) stemte for, 91 (S,
KF, SF, CD, RV, KRF og Bente Juncker (UP))
imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Tredje behandling af lovforslag nr. L 73:

Forslag til lov om butikstid.
Af industriministeren (Trøjborg).

(Fremsat 18/11 93. Første behandling 1/12 93. Betænkning 27/1 94. Anden behandling 4/2 94. Tillægsbetænkning 25/2 94).

Der var stillet 7 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Set ud fra en helhedsbetragtning og med de af industriministeren stillede ændringsforslag mener jeg, at der nu er fundet et godt kompromis til en ny lukkelov – et kompromis, som udviser den nødvendige hensyntagen til de mange modsatrettede interesser, som vi ved der er i forbindelse med lukkeloven, og en hensyntagen, som på den ene side giver den ønskede fleksibilitet i forhold til butikernes ønske om at kunne indrette åbningstiden således, at det tilgodeser kundernes behov, og som på den anden side udviser det nødvendige hensyn til de mange, der har deres daglige arbejde i butikkerne, og som for det tredje tilgodeser en rimelig balance i forhold til konkurrencen de forskellige butikker imellem.

Samtidig får vi sikret det overordnede mål at få skabt en lukkelov, som vi tror på vil skabe ro, og ikke mindst får vi skabt en lukkelov, som i kraft af påtæleret, butiksanke og skærpede sanktioner også i praksis vil vise sig anvendelig og holdbar for alle.

Jeg erkender, at der såvel undervejs som ikke mindst i de sidste dage har været sagt meget om den nye lukkelov, og hvad den kommer til at betyde. Jeg konstaterer også, at der har været mange misforståelser med hensyn til betydningen af den nye lukkelov.

På den baggrund vil jeg gerne slå fast, at den nye lukkelov for kunderne, forbrugerne, betyder, at butikkerne får mulighed for på hverdagsaftener at holde længere åbent – helt frem til klokken 20 – plus to lange lørdage om måneden. Det betyder reelt, at kunderne, forbrugerne, får bedre muligheder for at foretage deres daglige indkøb.

Derudover vil man som kunde fortsat have mulighed for efter normal butikstids ophør, såvel når vi taler om døgnkiosker som servicestationer m.v., ikke blot at kunne købe de varer, der i dag er tilladt efter butikstids ophør, men også et væsentligt udvidet sortiment, såvel når vi taler om de sene aftentimer som om weekenderne.

Alt i alt er det foreliggende lovforslag derfor set med forbrugernes øjne en væsentlig forbedring i forhold til den nuværende lukkelov. . .

Formanden:

Det er min opfattelse, at selv om ordføreren gør sig de bedste anstrengelser for at blive hørt, er det for svært, og det er ikke rimeligt. Der er stadig væk for megen støj især ude i sidegangen.

Lissa Mathiasen (S):

Set fra de handlendes side betyder de stillede ændringsforslag sammenholdt med den øvrige del af lovforslaget, at ingen handlende bliver frataget varer, som de i dag lovligt må sælge.

Inden for normal butikstid må alle have det brede sortiment. Efter normal butikstids ophør betyder det, at de, der ønsker at holde åbent, får en væsentlig bedre mulighed for at servicere kunderne, herunder også når det drejer sig om weekendindkøb – det være sig f.eks. det meget omtalte friske morgenbrød eller frisk grønt.

Dermed altså være sagt, at ikke blot får forbrugerne bedre muligheder, men der er heller ingen butikker, som i forhold til den nuværende lukkelov med de ændringsforslag, der foreligger, og som om lidt kommer til afstemning, får beskåret deres muligheder for salg af dagligvarer, tværtimod. Også de handlende får væsentlig udvidet de muligheder, som de har ønsket.

Set ud fra de ansattes synspunkt – de mange mennesker, der har deres daglige arbejde i butikkerne – betyder lovforslaget inklusive ændringsforslagene, at der er taget et rimeligt hensyn. Her tænker jeg naturligvis primært på juleaftensdag og grundlovsdag, som nu bliver fridage.

Derudover synes jeg også, det er rimeligt at henvise til den særlige overenskomst, der træder i kraft for de ansatte i forbindelse med lov-

[Lissa Mathiasen]

forslagets vedtagelse, og som betyder væsentlige forbedringer fremover for de ansatte, dels når det gælder de lange aftener, dels når det gælder de lange lørdage.

Dernæst er det min opfattelse, at lovforslaget ikke mindst med de stillede ændringsforslag klart tilgodeser landdistrikterne og lokalområderne på en lang række punkter. De udvidede butikstider gør det i højere grad muligt for den enkelte butik at fastlægge åbningstiden ud fra lokale behov. Adgangen for en sortimentsbutik til at stå i indvendig forbindelse med en almindelig butik er en fleksibel omdannelsesmulighed.

Endelig giver det begrænsede søndagssalg almindelige butikker en ekstra servicemulighed, dvs. en tilgodeeen af den lille købmand og den lille brugs også ude på landet, og dermed får de altså også mulighed for at få en ekstra indtjening.

Alt i alt mener jeg således, at vi med lovforslaget som sådant og de stillede ændringsforslag får skabt et solidt grundlag for en ny lukkelov.

Jeg skal derfor slutte med at støtte de af industriministeren stillede ændringsforslag samt klart anbefale at støtte lovforslaget her ved tredjebehandlingen.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Fru Lissa Mathiasen sagde, at der var rimelig balance i de forslag, der nu foreligger.

Jeg synes, det må være utrolig vanskeligt for fru Lissa Mathiasen at se denne balance. Vi har vel haft et sted mellem 30 og 40 deputationer i Folketingets Erhvervsudvalg. Det er muligt, at der har været én, der har støttet regeringens ændringsforslag, men det er i så fald også det højeste. Alle andre deputationer har sagt: Dette her duer ikke, det er noget makværk. Derfor er det mærkeligt, at fru Lissa Mathiasen kan fordreje sandheden så meget, at hun kan tale om en rimelig balance.

Dernæst sagde fru Lissa Mathiasen noget, som i hvert fald er meget morsommere, end fru Lissa Mathiasen kan vide. Fru Lissa Mathiasen sagde: Den giver ro, det er holdbart! I den forbindelse vil jeg gerne minde fru Lissa Mathiasen om, at jeg engang har været lige så naiv som fru Lissa Mathiasen. Jeg sagde også om et lukkelovsforslag, at det giver ro og er

holdbart. Jeg husker, at hr. Arne Melchior derefter tog ordet – det er 4-5 år siden – og sagde: Hvor er hr. Flemming Hansen dog naiv.

Der bliver ikke ro om lukkeloven, før den bliver givet helt fri, og alligevel siger fru Lissa Mathiasen, at den giver ro, det bliver holdbart. Nej, det er det eneste, vi ikke opnår ved dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Fru Lissa Mathiasen har et ønske om, at der nu skabes ro på lukkelovsområdet, og også en forventning, forstod jeg. Jamen er det da helt forbigået fru Lissa Mathiasens opmærksomhed, at mere end 370.000 mennesker på meget få dage har udtrykt deres protest imod dette lukkelovskaos? Er det helt forbigået fru Lissa Mathiasens og den socialdemokratiske gruppes opmærksomhed, at en lang række af deputationer – heriblandt også fra organisationer, der står Socialdemokratiet meget nær – har protesteret imod dette lukkelovsforslag?

Vi har fået henvendelser fra forbrugerne, fra Forbrugerrådet, fra Dansk Industri, fra købmænd, fra landboforeninger, fra kiosker – ja, fra stort set alle grupper. Men dette er for intet at regne mod, hvad vi vil kunne forvente, når loven træder i kraft. Når først det virvar af bureaukratiske ordninger får sin virkning, tror jeg virkelig ikke, at fru Lissa Mathiasen får den ro, som hun ønsker sig.

Derfor vil jeg bede fru Lissa Mathiasen fortælle, hvor længe der vil gå endnu, før Socialdemokratiet mener, at nu må vi have helt ro ved at afskaffe den lukkelov.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg melder mig også i rækken af dem, der er imponeret over fru Lissa Mathiasens ikke alene overbevisning om, at der må blive ro, men også bedreviden med hensyn til, hvor godt det, vi har lavet, er for de enkelte forretninger. Jeg kan ganske simpelt ikke forstå det.

Jeg mener fortsat, det er uhyrligt, at man skal kunne risikere at få en bøde for at sælge en rulle toiletpapir efter kl. 20. Jeg kan ikke se, at det er noget, vi behøver at blande politiet ind i at skulle gå og følge med i.

[Kai Dige Bach]

Det, vi opnår ved dette her, er, at politiet med deres nuværende kapacitet inden ret lang tid må fralægge sig ansvaret, fordi de har vigtigere ting at tage sig til end at se på sådan nogle sager, som hvad tid folk køber deres toilet-papir. Man kan jo komme i den situation efter kl. 20, at man skal bruge det inden kl. 8 næste morgen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

At tale om ro i forbindelse med lukkeloven synes jeg faktisk var noget vovet af den socialdemokratiske ordfører, for fru Lissa Mathiasen må vide, at det selvfølgelig vil kalde på en skarp reaktion fra de partier, som går imod den restriktive lukkelov, som det nu desværre ser ud til at vi får vedtaget.

Jeg synes også, det er ganske urimeligt, at man kan høre landets justitsminister stå og fortælle i Nyhederne, at nu skal der skrives ekstra og mere effektivt ind over for butikshandlere for at håndhæve den restriktive lukkelov.

Justitsministeren sagde også, at man ikke ville sætte øgede ressourcer af. Nej, naturligvis vil man ikke det, for politiet har da mere end rigeligt af mange andre mere fornuftige opgaver at tage sig til, men nu vil man altså pålægge politiet ekstra arbejdsopgaver ved at gøre lukkeloven mere restriktiv.

Men mit ærinde var egentlig: Hvorfor i alverden – og jeg har henvendt mig til partiernes gruppeformænd – stiller man dog ikke Folketingets medlemmer frit i denne sag? Det er da ikke en sag, som der bør være betondisciplin omkring. Det er da en følsom sag, som hvert evig eneste medlem må stemme præcis efter egen overbevisning om. Hvis det var tilfældet, er jeg overbevist om, at regeringens forslag ville blive nedstemt, og hvis man havde stillet medlemmerne frit, ville Fremskridtspartiets forslag, der lige er blevet behandlet, være blevet vedtaget, og så havde vi fået ro om lukkeloven.

Naturligvis er en lukkelov ikke en sag, man kan sige er noget, man skal stemme om partimæssigt. Det er en helt individuel sag, og naturligvis burde alle i Folketinget være fritstillet. Jeg synes, vi er blevet mere store over for forskellige forslag på det etiske, det moralske og andre områder, men lukkeloven burde man fritstille medlemmerne over for. Så var den blevet ophævet, og så havde vi fået ro.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil gerne stille et lille spørgsmål til hr. Kai Dige Bach for at få opklaret, om jeg virkelig forstod det, der blev sagt heroppe fra talerstolen, korrekt. Sagde hr. Kai Dige Bach her fra talerstolen, at den lovgivning, som partierne Venstre og Konservative stod for i 1989, og som blev stemt igennem, har hr. Kai Dige Bach hele tiden ment man rent faktisk ikke skulle overholde? Sådan måtte jeg høre det udsagn, der kom heroppefra fra hr. Kai Dige Bachs side, når der blev sagt: Det er fuldstændig urimeligt, at man kan få en bøde for at sælge varer, som det rent faktisk er ulovligt at sælge efter normal butikstids ophør. Det vil altså sige, at hr. Kai Dige Bach med det, der blev sagt her, tager afstand fra, hvad der blev stemt igennem i 1989.

Så spørger hr. Svend Erik Hovmand og hr. Flemming Hansen, om alle de mange reaktioner helt er forbigået Socialdemokratiets opmærksomhed. Nej, jeg tror egentlig, man kan vende det om, i og med at der faktisk foreligger en stribe ændringsforslag her ved tredjebehandlingen; de er vel den bedste bekræftelse på, at der faktisk også er taget hensyn og endda et overordentlig stort hensyn til de mange reaktioner, der er kommet udefra. Hvad skulle ellers være begrundelsen for de mange ændringsforslag?

Men jeg vil godt stille det spørgsmål til både hr. Svend Erik Hovmand og hr. Flemming Hansen: Mener man, at det fremsatte lovforslag med de ændringer, der ligger, betyder forringelser for forbrugerne og forringelser for de handlende? Eller er man enig i, at det for forbrugere betyder større mulighed for at handle og flere varer, som der bliver mulighed for at købe lovligt efter normal butikstids ophør? Og er de herrer enige i ønsket om såvel mulighed for de handlende for at have længere åbent som muligheden for at få et bredere sortiment, end tilfældet er i dag efter normal butikstid? Er man enige i det?

Jeg har lidt svært ved at høre, hvad det egentlig er, man kritiserer. Er det i forhold til ændringsforslagene, man kritiserer, eller er det i forhold til den bestående lov?

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til industriministeren – og jeg har industriministeren i tale, kan jeg se.

Jeg spørger for det første, hvad der ligger i, at der i bemærkningerne står, at justitsministeren over for industriministeren har tilkendegivet, at lovforslagets vedtagelse vil blive fulgt op af en henvendelse til politikredsene, hvori man henleder opmærksomheden på vigtigheden af, at butikstidslovens regler overholdes. Til ære for hvem er det løfte givet?

Jeg troede, at når Folketinget vedtog love, hvori der var givet nogle straffebestemmelser til brug, hvis lovene ikke blev overholdt, så var det en selvklar pligt for politiet at holde øje med det. Eller er det sådan, at vi skal ind på en ny kurs og i hver lov skal få justitsministeren til at tilkendegive, at han nu vil indskærpe politiet, at det skal sørge for, at loven bliver overholdt?

Jeg er meget interesseret i at høre, til ære for hvem det løfte er afgivet.

Samtidig vil jeg spørge, om industriministeren måske også kan fortælle os lidt om – når nu politiet skal til at tage sig af den øgede vold, der er i samfundet, og politiet også skal til at tage sig af indbrudskriminalitet, organiseret international kriminalitet og narkokriminalitet – om det så er en yderligere opgave, at man skal køre rundt og kontrollere det.

Jeg har aldrig oplevet, at man i nogen forarbejder til nogen lov har indføjet sådan en bestemmelse, og den vil jeg meget gerne have udbyttet.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Fru Lissa Mathiasen spurgte, om ikke det her ville skabe større frihed i forhold til forbrugerne. Jeg vil godt sige til fru Lissa Mathiasen, at jeg synes, det skaber meget, meget større forvirring.

Hvordan skal forbrugerne finde ud af, hvornår der egentlig er lang lørdag? Det er to lørdage lige efter hinanden, den første og den sidste. Hvordan skal turisterne finde ud af det? Hvordan skal butikkerne disponere i forhold til de lange lørdage, som der nu bliver flere af, men som alle vil have svært ved at finde ud af hvornår er?

Hvorfor i alverden skal man holde lukket juleaftensdag? Der har været en massiv protest fra f.eks. slagterbranchen, som vil miste mange, mange millioner i omsætning netop på den dag. Hvorfor gør man det fra regeringens side? Vil man lukke butikkerne med denne her lov? Vil man forhindre forbrugerne i at handle i de fire timer, som der ellers har været tradition for, og som vel ingen, hverken forbrugere eller handlende, har noget som helst imod?

Nej, det her det skaber forvirring, forvirring, forvirring. Og når fru Lissa Mathiasen spørger – det var ganske vist hr. Kai Dige Bach, der blev spurgt – vil jeg godt være så fri at sige: Jamen det er jo urimeligt, at man kriminaliserer samfundet sådan, som regeringen gør med denne her lov. Man laver det jo til en forbrydelse, hvis man går hen og køber en eller anden ting, som butikkerne ikke må handle med, og man kriminaliserer butikkerne ved at gøre det. Det er ganske enkelt for dårligt i et samfund, som netop burde gøre sit for, at der ikke blev alle de restriktive love, som er utrolig svære at overholde.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Da jeg kan se, at industriministeren formentlig har brug for lidt længere overvejelser omkring det spørgsmål, som hr. Svend Aage Jensby stillede, vil jeg da godt benytte lejligheden til at stille et spørgsmål til justitsministeren. Vil justitsministeren fortælle Folketinget, hvordan ministeren mener prioriteringen skal være mellem den øgede politimæssige indsats, som justitsministeren har lagt op til over for volds-kriminalitet, indbrud og narkokriminalitet på den ene side, og så den nye politimæssige opgave, som der lægges op til med dette lovforslag, hvor man jo altså kriminaliserer hr. Jensen eller fru Petersen, hvis de køber et halvt pund kaffe, en rulle toiletpapir eller en dybfrossen kylling på det forkerte tidspunkt? Vil justitsministeren have ulejlighed med at forklare Folketinget, hvordan den politimæssige prioritering af disse opgaver skal være i fremtiden?

Formanden:

Justitsministeren har ordet; men jeg vil godt tage anledning af de spørgsmål, der er stillet til ministrene, og den forundring, der er givet ud-

[Formanden]

tryk for, til at sige, at det almindelige jo er, at ministrene svarer ved afslutningen af debatten. Det er det, der er foreskrevet – næsten – i Folketingets forretningsorden.

Justitsministeren (Erling Olsen):

Tak. Jeg skal så gøre det kort og sige, at når det gælder den praktiske prioritering, vil det i høj grad bero på, hvad den lokale politimester tilrettelægger sit arbejde efter – og dér vil jeg trygt stole på hr. Svend Aage Jensby.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvilken ekstraordinær indsats der skal til her, er det afgørende, at det tidligere faktisk var brancheorganisationerne, der kunne anmelde tingene, men nu kan alle og enhver gøre det. Jeg regner med, at når først de første sager er afgjort og bøderne er faldet, trækker det sig i lave.

Flemming Hansen (KF):

Endnu en debat, endnu en afstemning om lukkeloven, endnu en runde med vanvittige ændringsforslag og lidenskabelige argumenter.

Vi har haft usædvanlig mange deputationer omkring denne behandling af lukkeloven. Alle deputationerne har været enige om, at dette er værre end noget, der nogen sinde tidligere er lavet fra Folketingets side.

Forslaget kan deles op i to dele, og jeg beklager, at det er den sidste del, sortimentsdelen, der har været fokuseret mest på i de sidste fjorten dage, for i virkeligheden er den første del af lukkelovsforslaget – spørgsmålet om åbningstiderne og de to lange lørdage – fuldt ud lige så væsentlige for både forbrugerne, medarbejderne og de handlende.

Hvad betyder de to lange lørdage, når vi ser på det? Ja, det betyder uden diskussion, at de store butikker vokser og de små vil forsvinde; det er der ikke rigtig nogen der sætter spørgsmålstegn ved. Sagen er jo nemlig den, at der i overenskomsten mellem HK og Dansk Handel & Service står, at det tilsigtes, at medarbejderne kun arbejder én lang lørdag om måneden. Det er ikke noget problem for en butik med 10 eller 20 eller 30 ansatte, men det er et fantastisk problem for de 90 pct. af butikkerne, der har mindre end 5 ansatte. De kan ikke overholde den præcisering, der er i overenskomsten mellem HK og Dansk Handel & Service. Derfor spørger jeg industriministeren: Hvorfor skal de små butikker bukke under med dette lovfor-slag?

Det er så åbningstidsdebatten. Sortimentsdebatten har været noget mere lidenskabelig. Først havde vi Berlinmuren – jeg refererer til anden behandling, hvor jeg gjorde industriministeren opmærksom på det problem, og jeg er meget taknemlig for, at ministeren tog affære i sagen, så den helt store katastrofe blev undgået i første omgang. Det er jo imponerende, at næsten 400.000 mennesker på mindre end en uge skrev under imod det makværk, som regeringen havde lavet i første omgang.

Men i stedet for Berlinmuren er der nu kommet en usynlig mur. Der er kommet et sortiment, som vi ikke kender; det er der nogle embedsmænd i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen der skal fastlægge. Politikerne er sat rimelig meget udenfor. Det er ikke en måde at behandle Folketinget på, og det er sandelig heller ikke en måde at behandle de handlende på, der skal leve efter det.

Så skal jeg gøre ministeren opmærksom på, at deputationer fra Shellforhandlerne, fra kioskejerne, fra superkioskejerne, fra benzinforhandlerne og fra dagligvaregrossisterne på spørgsmål fra bl.a. mig i Folketingets Erhvervsudvalg har sagt, at den ændring, der nu skal foretages i butikkerne med det nye forslag, regeringen har lagt frem, betyder en minimumsudgift på 100.000 kr. pr. butik, der fungerer som døgnkiosk eller som benzinstation, 100.000 kr., som for mange, mange af disse virksomheder vil være vanskelige, ja, næsten umulige at skaffe. Dertil kommer et stærkt forøget energiforbrug, men det interesserer åbenbart ikke regeringen.

Og endelig skal, som hr. Svend Aage Jensby var inde på, politiet nu til at være væsentlig mere aktivt i spørgsmålet om at jage de mindre handlende, der sælger et eller andet efter klokken 20. Regeringen taler om indbrudspakke, narkopakke, voldspakke, og hvad ved jeg, men førsteprioriteten bliver altså at jage de små handlende, kan jeg forstå. Det må da gøre indtryk på ministeren, når selv en politimester som hr. Svend Aage Jensby i virkeligheden siger, at dette er galmandsværk.

Aviserne har jo beskæftiget sig meget med dette her. Det vil være umuligt at referere, hvad de har sagt og skrevet, men jeg kan alligevel ikke lade være at nævne, hvad Skive Folkeblad skrev i sin leder i går, hvis jeg må citere, hr. formand:

[Flemming Hansen]

»Det er meget slemt endnu en gang at opleve statsmagten forsøge sig med butiks- og kundestyring i et ellers rimelig frit land. Med den nye lov er det f.eks. dybt kriminelt for en kiosk at sælge en frossen pizza efter kl. 20.«

Hvad er det dog, vi vedtager her i Folketinget? Er vi fornuftige mennesker?

Vi, som er herinde, forstår godt, hvad det handler om, men jeg tror ikke, befolkningen gør det. Det handler jo om en uenighed mellem CD og Kristeligt Folkeparti inden for regeringen, hvor CD i virkeligheden vil have en helt fri lukkelov, mens Kristeligt Folkeparti ikke vil røre ved lukkeloven med en ildtang, og derimellem ligger Socialdemokratiet, som har nogle forbrugerinteresser, der siger fri lukkelov, og så nogle andre interesser, som vi ikke rigtig ved hvem varetager.

En ting står fast, én ting er sikkert med det lovforslag, der vedtages inden for nogle minutter eller nogle kvarter, og det er, at dette her vil øge de store butikkers fremdrift på bekostning af de små. Det er der i øvrigt ikke et eneste menneske – heller ikke her i Folketinget – der har sat spørgsmålstegn ved. Det synes jeg industriministeren skal bemærke, for jeg tror ikke, det er industriministerens inderste vilje, at det skal være sådan.

Svend Erik Hovmand (V):

Flere regler, mere kontrol, større omkostninger og nye butikslukninger til skade for de mange nærbutikker og deres forbrugere, se, det er de væsentligste konsekvenser, der kommer ud af det lukkelovsforslag, som regeringspartierne nu vil gennemtvinge.

Der er nogle, der har kaldt det en præstation, at de fire regeringspartier overhovedet kunne blive enige om noget som helst på lukkelovsområdet; i så fald siger det mere om regeringens svaghed end om forslagens styrke. Hvis nogen mener, at det er en præstation at erstatte en Berlinmur med et jerntæppe, så har de naturligvis ret i, at det er en præstation, vi præsenteres for her ved tredje behandling, i forhold til det, vi blev præsenteret for ved anden behandling, men det er den type præstationer, som kun betonsocialister kan glædes over.

Sagen er nemlig den, at den mur, man tidligere ønskede skulle opdele de varer, man måtte sælge om dagen, og de varer, man måtte sæl-

ge om aftenen, nu erstattes af et jerngitter – eller det, jeg vælger at kalde et jerntæppe, fordi det er forbundet med særlig skærpet politiovervågning. Varerne skal fortsat fysisk være anbragt to forskellige steder i butikken, også selv om det vil være fysisk næsten umuligt eller meget vanskeligt i mange mindre butikker, og også selv om det vil kræve betydelige investeringer, helt op til 100.000 kr. eller mere pr. butik, til de nødvendige installationer af reoler, dobbelte køleanlæg osv. osv.

Hvis nogen mener, at disse nye regler, disse kontrolforanstaltninger, disse byrdefulde omkostninger for mange mindre butikker, som i forvejen har det svært, er en sejr, så har man ikke forstået det råb om frihed, som blev afleveret i form af mere end 370.000 underskrifter til regeringen i sidste uge. I stedet for frihed har vi fået mere tvang, mere formynderi, mere politiovervågning og mere bureaukrati, og så har vi fået en større konkurrenceforvridning.

I virkeligheden får vi nu fem forskellige butikstyper med hver deres åbningstid og vareudbud. Den første butikstype er den almindelige dagligvarebutik, der har åbent inden for almindelig butikstid med almindeligt varelager. Den næste er døgnbutikken, der har åbent ud over almindelig butikstid med begrænset varelager. Den tredje er en kombination af disse to butikstyper, som skal være udstyret med det specielle jerntæppe eller være under særlig politiovervågning. Den fjerde butikstype er søndagsbutikken, altså en almindelig dagligvarebutik, der har lov til at holde åbent søndag formiddag til kl. 11 for at sælge morgenbrød, aviser og mejeriprodukter. Den skal ikke have noget jerntæppe, men ve den, der formaster sig til at købe en rulle toiletpapir eller et halvt pund kaffe ved siden af rundstykkerne. Det er en ulovlig handling, en kriminell handling.

Men ud over disse fire butikstyper er der en helt femte, som gør regeringspartiernes lukkelovskaos helt absurd. Det er det, jeg vil kalde frit butikkerne. Det er butikker, som frit må sælge, hvad de vil, hvornår de vil og uden restriktioner eller kontrol. Det drejer sig vel om omkring 1.000, måske 2.000 butikker over det ganske land, som har dispensation, fordi de ligger ved en motorvej, en jernbanestation, campingplads, sommerhusområde eller f.eks. i et kolonihavekvarter. De går på tværs af alle regler og gennemhuller alle ideer om planøkonomi og

[Svend Erik Hovmand]

betonsocialisme. Det er butikker, som vil være langt bedre stillet i konkurrencen end alle de øvrige butikksformer.

Det kan godt være, at regeringen ikke kan se det, men for os andre, der tidligere var med på visse reguleringer, er det i al fald nu helt åbentbart, at tiden er løbet fra alle disse kunstige regler og restriktioner. Vi har hverken brug for Berlinmure, jerntæpper eller politistatsmetoder i Danmark. Vi lever da i et frit land. Lad dog forretningerne få frihed til at handle med deres kunder, når de vil. I England, ja, selv i forbuds-Sverige kan man leve uden en lukkelov, og flere andre lande kommer til. For nogle år siden sagde man, at vi i Danmark havde verdens bedst lukkelov. Det kan godt være, man også vil kunne sige det om nogle år blot med den tilføjelse, at det også er verdens eneste lukkelov.

Jeg tror ikke, at jeg behøver at uddybe det nærmere, men skal kun sige, at jeg med disse bemærkninger på Venstres vegne anbefaler, at man siger klart nej til regeringens lukkelovskasos og klart ja til forslaget om at ophæve lukkeloven i Danmark.

Tommy Dinesen (SF):

Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at vi jo forleden dag skulle diskutere trafik her i Folketinget, og da fik V og K – og Fremskridtspartiet for den sags skyld også – hele debatten til at køre på veje. I dag skal vi så diskutere lukkelov, og her har samtlige de borgerlige ordførere snakket om toiletteppir adskillige gange; det er altså sådan en god ting, som de har fået med, som folk tilsyneladende kan forstå. Tillykke med det. Det er også det eneste nye, jeg har hørt i de debatter, der har været.

Fra SF's side vil jeg godt sige, at regeringen har fremført, at der bør gives en generel børnepassningsgaranti, og vi vil spørge industriministeren, om regeringen har i sinde at tage hensyn til, at de ansatte inden for butiksområdet, der nu får ændrede arbejdstider med baggrund i den nye lukkelov, får muligheder for at få passet børnene i fremtiden, om man vil give en positiv tilbagemelding på det.

Ellers må jeg nok sige: Der er jo ingen, der bliver tilfredse med den nye lukkelov. En dag var der seks forskellige deputationer i Erhvervsudvalget, og jeg spurgte samtlige, om de mente, der skulle laves en ny lukkelov. Samtli-

ge deputationer fra forretningslivet sagde ja, der skulle laves en ny lukkelov, men den måtte bare ikke berøre dem. Det værste var næsten en købmandskæde, der sagde – og de sagde det også i radioen om morgenen – om man dog ikke kunne lave en lukkelov, der gjaldt for alle andre, men således at de var friholdt. Jamen hvorfor det? Jo, for så ville de få lov til at sælge ikke bare toiletteppir, men også øl og sådan noget senere på dagen.

Der er altså ikke nogen, der bliver tilfredse med lukkeloven, men alle har tilsyneladende en mening om den, og efterhånden har vi diskuteret den i 10 år, så vi nærmer os forhåbentlig enden på den diskussion.

For SF har det været afgørende, at de, der bliver berørt af det her, nemlig HK'erne, får nogle ordnede arbejdsforhold, når man laver en lov som den her, og da de sammen med deres arbejdsgivere har sagt ja, så er vi meget positivt indstillede på også at sige ja til loven, hvis ministeren ellers giver det svar, som vi håber på.

Sagen er jo, at det er i hundredtusindvis af vel især kvindearbejdspladser, det her drejer sig om. Det er jo kassedamerne, som Venstre var så varme på for to år siden, hvor en hel valgkamp kom til at handle om lukkeloven og kassedamer osv.; nu er de altså glemt. Nu er det nogle helt andre ting, der skal diskuteres. Hvor er kassedamerne henne i det her? Var det ikke rart at fortsætte den store kamp, man her førte for to år siden? Nej, for nu skriver aviserne ikke om kassedamerne mere, nu skriver de om nogle underskrifter, som man har samlet, og så er det altså det, der er det vigtige.

Dette her er selvfølgelig et kompromis. Det er vi indstillede på at det er, og når man fra Fremskridtspartiets side spørger, om man vil stille alle medlemmer frit, kan jeg sige, at SF's medlemmer er stillet frit; der er ikke noget dér.

Jeg vil godt også gøre en bemærkning til fru Pia Kjærsgaard. Den har vi hørt utallige gange: Kan forbrugerne nu finde ud af, at der er to lørdage, hvor der er lukket? Må jeg ikke godt sige, at det ærligt talt er at nedvurdere forbrugerne i dette land. De har fundet ud af, at der er én lørdag, hvor der er åbent. Og det er jo også sådan, at de forskellige forretninger sådan set ikke er så tåbelige: De gør det, at de går ud og annoncerer, hvornår den næste lange lørdag er, og det finder forbrugerne ud af, når

[Tommy Dinesen]

de får alle de reklamer, som de normalt får. Man laver oven i købet tilbud på det.

Hr. Svend Aage Jensby er inde på, hvad politiet nu skal gøre. Jeg kan ikke lade være med at nævne, at da vi havde en stor høring om det her i landstingssalen, fremførte politiet bl.a., at de kunne se, at når der var en stigning i volden, når der var en stigning i kriminaliteten, var det netop, fordi man solgte forskellige former for spiritus omkring midnat. De mente, at hvis man kunne få lavet en ordentlig lov på det område og undgå de dér Christianialignende tilstande, ja, så kunne det godt være, at volden ville falde. Men det er altså ikke alle inden for politiet, der mener det.

Jeg skal slutte af med at sige, at hvis vi får en positiv bekræftelse på vores spørgsmål, stemmer vi for ændringsforslagene og for loven.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg synes, det fremgik af hr. Tommy Dinesens tale, at man ikke under tidligere behandlinger af denne sag havde diskuteret spørgsmålet om pasning af eksempelvis medarbejderes børn. Jeg vil gerne sige til hr. Tommy Dinesen, at den konservative folketingsgruppe både under førstebehandlingen og under andenbehandlingen pegede på det meget alvorlige problem, at vuggestuer og børnehaver lukker ved femtiden og butikkerne holder åbent til kl. 8. Jeg er fuldstændig enig med hr. Tommy Dinesen i, at det må være den allerførste forudsætning for, at man gennemfører sådan noget som dette her.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Lad mig sige, at Fremskridtspartiet selvfølgelig også mener, at offentlige institutioner skal indrette sig efter samfundet, slet ingen tvivl om det – måske endda specielt offentlige institutioner.

Men når jeg bad om en kort bemærkning, var det på baggrund af, at hr. Tommy Dinesen talte om at nedvurdere forbrugerne eller de handlende. Jamen med en lukkelov som den, der sandsynligvis bliver vedtaget ved tredje behandling i dag, nedvurderer man forbrugerne og de handlende, og det gør man, fordi det stadig væk er lovgivningsmagten, som bestem-

mer, hvad der må handles med, hvornår der skal være åbent, og hvornår der er lukket. Jeg har fuld tillid til, at både forbrugere og de handlende selv kan finde ud af det. Fremskridtspartiet ønsker som bekendt at give området totalt og aldeles frit.

Og så skal jeg sige til hr. Tommy Dinesen, at når man nu skal til at sende brochurer ud, hvor man skal skrive, hvornår der er lange lørdage, hvornår der er mulighed for at handle for forbrugerne, så koster den slags ting faktisk penge. Der er ingen tvivl om, at det også vil betyde en yderligere omkostning for de handlende, at de skal til at fortælle, hvornår der er lange lørdage, hvornår man må handle osv. Hvis man havde været bare en lille bitte smule fleksibel – og regeringspartierne siger, at det her er et kompromis – hvorfor besluttede man så ikke at sige hver lørdag til kl. 16.00? Jeg synes stadig væk ikke, at man skal lovgive herindefra, men hvorfor har man dog ikke været så fleksibel fra de partier, som nu går ind for denne her lukkelov, at man sagde: O.k., så tager vi hver lørdag til kl. 16.00? Det er dog i det mindste mere overskueligt end det, der bliver lagt frem nu.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jeg bliver sikkert ikke enig med fru Pia Kjærsgaard, men reklamerne kommer jo alligevel hver eneste guddommelige weekend og dagene før, og folk læser vel også aviser, og det er da nemt at læse, hvis der er nogle gode tilbud; så den dér holder ikke.

Jeg vil godt tage fat i en anden ting, som fru Pia Kjærsgaard var inde på sidste gang, da vi behandlede det her forslag: at man ikke skulle lade organisationerne bestemme. Og hvad var det så, man gjorde 14 dage før, da vi havde en debat om arbejdsmiljøet her i Folketinget? Hvad var det da, Fremskridtspartiet stillede forslag om? At lovgivningsmagten slet ikke skulle have noget med det at gøre, det skulle organisationerne selv ordne.

Vi har den holdning, at der skal være en vis form for styring af de forskellige ting i samfundet – også når det drejer sig om trafikken – for ellers kan folk ikke finde ud af det. Der skal være en styring af nogle af de ting, som vi har i dette samfund, for hvis man ikke har det, så går det den forkerte vej.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg synes, de sidste par minutter har vist hulheden i fru Pia Kjærsgaards argumentation. For ca. 2 minutter siden sagde fru Pia Kjærsgaard, at børneinstitutionerne naturligvis må rette sig efter samfundet, og 1 minut efter fik fru Pia Kjærsgaard så sagt, at der ikke skulle være nogen lukkelov. Så vil jeg godt spørge fru Pia Kjærsgaard: Betyder det, at børneinstitutionerne skal arbejde 24 timer i døgnet, og vil Fremskridtspartiet skaffe økonomisk mulighed for det?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Nu drejer debatten her sig åbenbart også fra SF's side udelukkende om børneinstitutioner, men der er jo mange offentlige institutioner i det her samfund, som folk ikke mener fungerer tilfredsstillende i forhold til forbrugerne. Naturligvis bør den slags da indrettes, men jeg må tage afstand fra hr. Tommy Dinesen og til dels også hr. Peter Duetoft, som siger, at tingene skal reguleres herindefra. Organisationerne kan da finde ud af, hvordan tingene skal fungere. Vi ønsker en fri lukkelov, og vi har gang på gang påpeget, at de enkelte handelsstandsforeninger i et område sagtens kan finde ud af, om der skal være åbent eller lukket. Det er da ikke et lovgivningsområde fra Folketingets side.

Formanden:

Fru Sonja Albrink . . . (Pia Kjærsgaard: Er det ikke min tur?) Undskyld, jeg opfattede indlægget før som et indlæg i ordførerrækken, det må jeg indrømme. Hvis det ikke var tilfældet, så er det fru Pia Kjærsgaard igen, værsgo.

Pia Kjærsgaard (FP):

I Fremskridtspartiet synes vi ikke – og det har også vist sig under debatten – at regeringen har vist den fornødne politiske eller lovgivningsmæssige kompetence ved behandlingen af ændringen af lukkeloven.

Resultatet af denne manglende kompetence er, at mange af dem, der i dag er berørt af den, bliver meget forvirrede med hensyn til, om fortsat drift af de omfattede kiosker og butikker vil være mulig. Der er f.eks. butiksejere og

ansatte og kunder, hos hvem der hersker stor usikkerhed. Der er sket en meget hurtigt betænkningss afgivelse, som slet, slet ikke står mål med den lange og grundige behandling, der har været af forslaget i udvalget, og som er gået forud. Det endelige resultat af det lovforbereende arbejde er også som forventet meget tilfredsstillende og uegnet til angivelse af retningslinjer for butik- og kioskerhvervet.

Det understreges jo – og det er bl.a. det, der har givet anledning til den meget omfattende diskussion – at man vil kriminalisere kioskeje-re, der f.eks. vælger at sælge dybfrosne flutes, aviser, piskefløde, letmælk eller smør efter et bestemt tidspunkt. Sådanne forhold er naturligvis klart tilfredsstillende for de parter, der bliver involveret. Vi forudser allerede nu i Fremskridtspartiet, at der vil opstå stor utilfredshed, tvivl og forvirring med hensyn til forvaltningen af loven. Derfor må det forventes, at efter at det i en periode har været søgt at føre loven ud i livet, må man erkende, at ændringer og tilpasninger er nødvendige, og så skal vi til at tage diskussionen endnu en gang her i Folketinget.

Det er utilstedeligt, at en hel erhvervsgruppe skal kriminaliseres, bare fordi regeringen ikke er sin opgave voksen og derfor ikke har evnet at behandle forslaget med den fornødne kompetence. På den baggrund skal Fremskridtspartiet naturligvis opfordre ministeren til at trække forslaget tilbage. Det er jo også sådan, at det har været diskuteret meget her på Folketingets talerstol, hvordan politiet skal forholde sig i denne sag. Der vil ske en yderligere konfiskation af varer, hvor politiet efter anmeldelserne skal til at foretage undersøgelser, og det vil kræve enorme ressourcer, som ikke kan blive brugt på det arbejde, som jeg faktisk tiltror Folketingets medlemmer at de mener er det, politiet bør bruge sin arbejdskraft på. Hvorfor skal politiet beskæftige sig med pjat i stedet for de meget alvorlige ting, der rent faktisk sker i vores samfund, og som er en politiopgave?

Jeg bør afslutningsvis sige, at Fremskridtspartiet med alle midler har forsøgt at få denne lov ud af billedet. Vi har henvist til § 42 i vores udmærkede grundlov, hvor der står:

»Når et lovforslag er vedtaget af Folketinget, kan en tredjedel af Folketingets medlemmer inden for en frist af tre søgnedage fra forslagets endelige vedtagelse over for formanden begære folkeafstemning om lovforslaget.«

[Pia Kjærsgaard]

Vi har så henvendt os til Venstre og De Konservative, fordi vi faktisk synes, at det ville være rimeligt at standse behandlingen af lovforslaget, og at man kunne benytte grundloven til at gøre det. Det, der så er væsentligt, er det, der står i grundlovens § 42, stk. 3:

»Når der er begæret folkeafstemning om et lovforslag, kan Folketinget inden for en frist af fem søgnedage fra forslagens endelige vedtagelse beslutte, at forslaget skal bortfalde.«

Der er slet ingen tvivl om, at hvis den begæring var kommet, ville regeringen have set sig nødsaget til at lade forslaget bortfalde. Naturligvis ville man ikke have ladet det komme ud til en folkeafstemning, hvor man kunne være 100 pct. sikker på at komme i mindretal over for den danske befolkning. Det er endnu en gang et bevis på, at vores grundlov egentlig er ganske udmærket, bare man bruger den til det, som man kan bruge den til. Jeg skal beklage, at Fremskridtspartiet ikke kunne få opbakning til at bruge grundloven, at man desværre ikke vil være med, ellers er jeg overbevist om at forslaget ville være bortfaldet.

Sonja Albrink (CD):

Som flere ordførere har tilkendegivet, er lovforslaget om butikstid jo et kompromis. Som CD'er vil jeg i hvert tilfælde påstå, at det kompromis, som de fire regeringspartier har fundet frem til, er et godt kompromis, og jeg synes, der er grund til at sige til lykke til vores industriminister. Det har været en hård tårn, men vi har knækket nødden, og jeg føler, vi har fået et godt lovforslag ud af det. Vi er glade for, at vi har fået påtaleretten, Butikstidsankenævnet og sanktionsmulighederne med. Derved tror jeg det bliver en god lov.

Jeg synes, vi nu skal holde op med at være negative og lade alle meldinger ved denne behandling i dag gå ud på, at det er negativt alt sammen. Lad os nu være lidt positive og sælg denne lov ligesom så meget andet. Lad os se, om den ikke kommer til at virke; det er jeg sikker på at den gør.

Til slut vil jeg bare sige, at jeg synes, det ville klæde Folketinget, hvis vi alle sammen stemte ja til dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg skal love formanden, at den nok skal blive kort.

Jeg vil bare spørge fru Sonja Albrink, om der er noget galt med min hukommelse. Når fru Sonja Albrink siger, at dette her er et godt kompromis, vil jeg spørge hende, om det ikke er korrekt, at da vi stemte om den daværende industriministers, fru Anne Birgitte Lundholts, forslag til lukkelov, støttede fru Sonja Albrink og CD ubetinget en ophævelse af lukkeloven bortset fra søndagen.

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Jo, men tiderne skifter også i dette parlament, og der var ikke flertal dengang for en afskaffelse af lukkeloven, og det er der heller ikke denne gang. Derfor er det – som jeg sagde i starten – et godt kompromis.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Regeringen har opprioriteret turismen ved oven i købet at oprette et selvstændigt turistministerium. Regeringen har samtidig lagt vægt på, at der skal gives penge til byturisme, til udvikling af helårsturisme og til i det hele taget at få turismen udbredt – ikke kun i de kystnære områder, men også i byerne.

I den forbindelse vil jeg gerne stille et helt klart spørgsmål til industriministeren:

Vil industriministeren give en fuldstændig, 100 pct. garanti for, at turistområderne ikke vil blive ringere stillet end i dag: at man f.eks. i København fortsat kan holde forretningerne åbne om lørdagen, når der er krydstogtsanløb, og at man også alle andre steder, når der er begivenheder af turistmæssig værdi – som oven i købet understøttes af regeringens egne støttemidler – vil garantere for, at butikkerne ikke vil blive forhindret i at betjene turisterne?

Der er en hel turistbranche, der venter meget spændt på et klart svar.

Industri- og samordningsministeren (Mimi Jakobsen):

Lad mig starte med at svare på tre konkrete spørgsmål, der er stillet til mig, så jeg er sikker på, at jeg får det gjort:

Hr. Svend Aage Jensby spurgte, hvad det nu var for en underlig konstruktion, at justitsministeren nu ville pålægge politikredsene at være opmærksomme på, at lukkeloven skulle overholdes, og hvad begrundelsen var for det.

[Industri- og samordningsministeren]

Hertil kan jeg sige, at alle ved, at lukkeloven i dag ikke bliver overholdt i noget betydeligt omfang. Der er et betydeligt salg ved siden af og uden for tiderne af forskellige varer. Det kan man forholde sig forskelligt til. Jeg kan godt forstå, at man i sin prioritering af arbejdet i politiet har været nødt til en gang imellem at nedprioritere den slags sager – også på grund af de noget kringlede procedurer, der har været forbundet med det. Det har jeg fuld forståelse for. Det er i øvrigt justitsministeren, der skal redegøre og har redegjort for politiets prioriteringsopgaver.

Men når der nu er tale om ændringer, der går i retning af offentlig påtale i stedet for det noget mere kringlede system, og skærpede sanktioner, der betyder, at forretninger, der groft eller gentagne gange overtræder loven, kan blive udsat for temmelig betydelige straffe, så er der en ganske naturlig grund for justitsministeren til at gøre dette her.

Hr. Svend Aage Jensby spurgte også, til ære for hvem dette egentlig er sket. Og dér kan jeg roligt svare, at det er sket, om jeg så må sige, til ære for bl.a. den opfattelse – som jeg også troede man delte i den borgerlige lejr – at har man en lov, så skal den overholdes, uanset hvordan Folketinget nu har indrettet den lov.

Det andet, det er til ære for, er selvfølgelig, at der har været organisationer involveret i det, som har ønsket, at hvis reglen om kioskerne opdeling skulle gøres mindre dramatisk – hvad jeg personlig har stor sympati for og er glad for at man har fået gjort – så ville man til gengæld gerne sikre sig så meget, som man nu kunne, og som man kan sikre sig i denne verden, at der var øget opmærksomhed om, at lukkeloven altså også er en lov, og at så længe vi har sådan en, skal den altså også overholdes.

Det var den side af sagen.

Dernæst til hr. Tommy Dinesen, der rejste spørgsmålet om børnepasning:

Der er ingen som helst tvivl om, synes jeg, at når vi går i retning af det, vi kalder servicesamfundet – og det gør vi bl.a. med denne liberalisering af lukkeloven, og det ser jeg med stor sympati på – så vil det stille øgede krav rundt omkring i samfundet. Flere ordførere var under andenbehandlingen inde på, at den kollektive trafik skal køre på de tidspunkter, hvor folk har brug for det, og det samme gælder selvfølgelig børnepasning.

Hr. Tommy Dinesen ved selvfølgelig udmærket, at det er et kommunalt ansvarsområde, og jeg kan derfor sige, at kommunerne skal sørge for at stille de ting til rådighed, som deres borgere har behov for, inden for de rammer, de nu engang har. Men på regeringens vegne kan jeg sige, at vi i de forhandlinger, der kommer med kommunerne her til foråret – bl.a. om børnepakken – er indstillede på at gøre kommunerne opmærksomme på, at sådan en liberalisering af servicesamfundet naturligvis stiller krav om øgede børnepasningsmuligheder, og det kan jeg give et klart tilsagn om at vi gerne gør, for det er yderst sagligt begrundet.

Det sidste spørgsmål, jeg fik stillet, var fra fru Anne Birgitte Lundholt, der spurgte om en garanti i forhold til turismen. Jeg kan sige til fru Anne Birgitte Lundholt og til turistbranchen, at det er en ganske klar forudsætning i loven og i alle de spørgsmål og svar, der er udvekslet med Erhvervsudvalget, at der skal ske en hensyntagen både til lokale forhold, til sommerhusområder og til lokale begivenheder, hvor man kan fravige de ellers gældende butikstider. Så det mener jeg ligger så klart, som det overhovedet kan.

Må jeg så sige om lukkeloven generelt, at er der to, der står sammen om den lov, er der to, der er enige om den lov, så har de været svære at få øje på. Inden for alle organisationer, partier, institutioner, handlende og forbrugere er der næsten lige så mange opfattelser af det, som der er folk, og det gør selvfølgelig, at skal man lave en lukkelov, bliver det – således som alle ordførere jo også har været inde på – et kompromis, og så vil forskellige grupperinger igen forholde sig forskelligt til forskellige ændringsforslag. Derfor kan man komme i den situation, som jeg i hvert fald synes at jeg har været i i dag: at man en gang imellem – ikke mindst når man lytter til hr. Svend Erik Hovmand, når han er mest veltalende – spekulerer på, om det egentlig er den samme lov, vi taler om. Der blev talt om flere regler, besværliggørelse, snærende bånd, politistatsmetoder, og hvad ved jeg. Det er og bliver en liberalisering af lukkeloven! For det første er det en udvidelse af den daglige åbningstid, og det kan man ikke kalde en stramning; det er en liberalisering. Dernæst er det en udvidelse af muligheden for lange lørdage, og det kan man ikke kal-

[Industri- og samordningsministeren]

de en stramning; selv når man er liberal, må det kaldes en liberalisering.

Derfor synes jeg, det er lidt synd – uanset om man nu mener, at der overhovedet skal være en lukkelov eller ej; det er da en fair diskussion – at hele debatten om denne lov skal fortabe sig i, at folk bliver kriminaliseret, som der bliver sagt. Jeg vil godt tage fat i det udtryk: Der er ingen som helst øget kriminalisering i dette her. Der er tale om, at man ønsker regler overholdt, som i dag ikke fuldt ud bliver overholdt; men der er ikke tale om yderligere snærende bånd – hverken for store forretninger, for mindre forretninger eller for kiosker, »døgnere«, eller hvad de nu hedder.

Det er klart, at jeg kan se det problem, som hr. Flemming Hansen var inde på, at der nu skal være to lange lørdage. Hr. Flemming Hansen har talt om det før, også under andenbehandlingen. Jeg kan godt se problemerne for de små forretninger og deres ansatte, fordi de ansatte – som hr. Flemming Hansen har nævnt det flere gange – ifølge deres overenskomster ikke har mulighed for at arbejde to lørdage og man ikke bare kan skifte dem ud, for så meget personale har man slet ikke. Det er så indrømmelsen til forbrugerne og de store forretninger. Så må man prøve på anden vis at gøre det muligt for de andre stadig væk at gøre sig gældende, og derfor er denne lukkelov et kompromis mellem interesser, der er vildt modstridende det meste af tiden, og det er som bekendt ikke så nemt.

Men hvad er det så, vi gør i forbindelse med disse kiosker, som har været voldsomt i fokus og meget på tale i dag? Ja, ifølge hr. Flemming Hansen er det vanvittige ændringer, og ifølge hr. Svend Erik Hovmand er det lukkelovskaos og ændringer, som kun betonsocialister kan glæde sig over. Må jeg godt lige gøre opmærksom på, hvad de ændringer består i. I det gældende cirkulære fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som blev udsendt den 28. september 1989 – og jeg beder de to ordførere om at betænke, hvem der sad i regering på det tidspunkt – står der faktisk:

»En sortimentsbutik må stå i indvendig forbindelse med en butik, som er omfattet af butikstidsreglerne. Det må dog kræves, at der uden for den almindelige og supplerende butikstid er etableret en sådan adskillelse mellem de to butikker, at der skabes sikkerhed for, at

salget begrænses til de tilladte varer. Adskillelsen kan f.eks. tilvejebringes ved en låst dør.«

Må jeg godt gøre opmærksom på, at hele snakken om at erstatte Berlinmure med jerngitre er der ikke realiteter i. Der er i hvert fald ikke mere realiteter i det, end der har været i det cirkulære, som blev udstedt under en borgerlig industriminister, og hvori der klart står, at der er tale om to butikker og en adskillelse, og at man ikke må blande varerne.

Der er intet som helst nyt i det. Jeg mener, at der lå en stramning – og det har vi jo også anerkendt i regeringen, bl.a. på baggrund af mange henvendelser, vi har fået – i det med de to indgange og en mur, og hvad der ellers har været. Derfor er den regel taget ud, og vi er gået tilbage til den eksisterende lovgivnings tilstand, og derfor må jeg sige, at det er noget forbløffende, at man kan få det gjort til lukkelovskaos eller noget, som kun betonsocialister kan glæde sig over, for det er altså noget, der er produceret på et tidspunkt, hvor der var en regering bestående af V og K.

Med hensyn til politiovervågningen – det har jeg indledningsvis været inde på i et svar til hr. Svend Aage Jensby, og justitsministeren har også talt om det og forklaret noget om prioriteringerne – vil jeg gerne protestere imod, at man kalder det politistatsmetoder, at vi prøver ved en klarere adskillelse af varer og sådan noget – noget, der i øvrigt også er gældende i dag – og via offentlig påtale i stedet for en ualmindelig kringlet proces rundt om organisationerne at tilsikre – i hvert fald så meget, som man nu kan – at en gældende lov bliver overholdt. Det kan jeg ikke forstå at borgerlige politikere kan få sig selv til at kalde politistatsmetoder, og det vil jeg i hvert fald gerne tage afstand fra.

Til sidst med hensyn til kioskerne: Hvad er situationen for dem nu ud over det, jeg har beskrevet, med det gældende cirkulære, som efter vores og min klare udlægning af det er, at det er en præcisering af den eksisterende lov? Det kan godt være, at den ikke har været overholdt – det skal jeg være den første til at medgive – men der er ikke tale om ændrede regler. Der er tværtimod tale om, at også kioskerne får en udvidet åbningstid på 1½ time, hvor de hver dag kan sælge det udvidede sortiment; det hører man ikke noget om. Der er også tale om, at vi har fået den såkaldte Berlinmur væk;

[Industri- og samordningsministeren]

det hører man heller ikke noget om. Og så er der tale om, at man har sammenlagt det, der hidtil har været gældende med hensyn til syv forskellige sortimentslister, til én; det høster man heller ikke mange roser for – det er heller ikke nødvendigt – men man hører heller ikke noget om det, og derfor er det altså nødvendigt, at vi selv nævner det.

Derfor må jeg sige, at med alle de kompromiser, der ligger i det – det interesserer jo alle, og det er der ikke noget at sige til, for det berører masser af menneskers, for ikke at sige alles, dagligdag – så mener jeg, at man skulle tage at spise brød til – uden for eller inden for almindelig åbningstid – og så prøve at geare lidt ned i argumentationen og prøve at se på, hvad tingenes tilstand er i dag, og anerkende, at der er tale om en klar liberalisering af lukkeloven med det forslag, som forhåbentlig bliver vedtaget om et øjeblik.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg var for kort tid siden vældig ked af det; jeg var faktisk bedrøvet. Jeg var faktisk knust over, at ministeren sagde, at der var tre spørgsmål, hun skulle besvare, og at de to, jeg havde stillet, ikke blev besvaret. Det var jeg meget ked af.

Men jeg erkender, at senere i ministerens tale gav ministeren helt klart et svar på mit ene spørgsmål, nemlig at det er klart, at vi med denne lovgivning favoriserer de store virksomheder og lader de små betale gildet i form af butiksdød. Det anerkender jeg at ministeren har svaret på hermed.

Ministeren svarede ikke på mit andet spørgsmål: om ikke det gjorde indtryk på ministeren, når alle inden for erhvervet er enige om, at denne nye mur, eller hvad vi skal kalde den, vil koste de små døgnkiosker og benzinstationer mindst 100.000 kr. pr. stk., når de skal opfylde lovens krav. Det har vi jo ministerens ord for at man skal, og det er vi da enige om.

Hvordan skal de skaffe de penge? For det første tror jeg ikke, at indtjeningen i en døgnkiosk er så forfærdelig stor. For det andet kan man ikke realkreditbelåne disse ting; det har vi tydeligt fået at vide under udvalgsbehandlingen. Det kan da godt være, at nogle af dem kan låne i bankerne, men det er nok ikke så forfærdelig mange af dem. Så er alternativet altså at

få fat i pengene på en eller anden måde eller også at lukke. Bekymrer det ikke ministeren?

Formanden:

Fru Anne Birgitte Lundholt har ordet for en kort bemærkning. Jeg har noteret et antal korte bemærkninger – sagt til orientering.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg fik desværre ikke svar på hele mit spørgsmål, for det, det drejer sig om, hvad angår at servicere turismen, er jo ikke sommerhusområderne, som jeg godt nok er opmærksom på er i lovforslaget; det er spørgsmålet om regeringens opprioritering af byturisme i relation til de stramninger af lukkeloven, der finder sted i forbindelse med indførelse af Butiktidsankenævnet. Det ved vi jo godt fra tidligere, og årsagen til, at vi afskaffede det, var jo netop, at det skulle være en lokal afgørelse, for Skagen, København og Tønder har altså ikke de samme behov.

Det er jo således, at en mand, der ligger med hovedet i dybfryseren og sødterne i suppegryden, gennemsnitligt og statistisk set har det ret godt. Derfor stillede jeg det helt klare spørgsmål om byturismen, men jeg kan måske præcisere det ved at spørge: Vil industriministeren indskærpe, at man i Butiktidsankenævnet f.eks. ikke skal afgøre dispensationssager fra Københavns Citycenter i forbindelse med krydstogtanløb på samme måde, som man afgør sager på i Skagen eller i Vejle? Vil ministeren give et klart svar, der går ud på, at Butiktidsankenævnet ikke skal behandle disse sager ens, men tage hensyn ikke alene til turistbranchen, men også til regeringens egen turistpolitiske strategi?

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jeg vil godt sige, at fra SF's side er vi tilfredse med industriministerens udtalelser om, at den forlængede åbningstid bliver inddraget i de forhandlinger, der bliver i forbindelse med børnepasningsgarantien.

Med hensyn til krydstogtskibene har jeg jo også før hørt det dér med, at de giver en masse handel til byen osv. osv., og at nu lukker vi altså også for det. I den forbindelse kunne jeg

[Tommy Dinesen]

godt tænke mig at spørge fru Anne Birgitte Lundholt, om der er foretaget nogle undersøgelser af det.

Sagen er jo den, at krydstogtskibe normalt kommer ind om morgenen og sejler igen om aftenen, og at de om natten altså sejler hen til det næste sted. Så jeg kan ikke rigtig se, hvorfor man skal have en forlænget åbningstid i butikkerne, når skibene ikke er her alligevel. Men jeg vil da godt sige, at hvis det er sådan, at der er nogle undersøgelser, der viser det modsatte, så er jeg da meget interesseret i at kende dem.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Uanset ministerens mange ord tror jeg ikke, det lykkedes hende at bortforklare, at der faktisk ikke nogen sinde har været nogen regering, der på noget tidspunkt har foreslået en Berlinmur eller et jerntæppe, for slet ikke at tale om de meget, meget skræppe sanktions- og kontrolbestemmelser, som ligger i dette lovforslag.

Det lykkedes ikke regeringen at bortforklare, at der her er tale om flere regler, mere kontrol, større omkostninger – med flere butikslukninger til følge – mindre frihed, mere tvang, mere formynderi og mere politiovervågning. Det var nogle af de ord, jeg brugte, og dem står jeg faktisk ved.

Men det, der egentlig bringer mig herop, er spørgsmålet om konkurrence, for konkurrencesituationen bliver nu helt anderledes. En lille købmandsbutik, som ligger 1 km fra en motorvejsservicestation, hvordan er den stillet? På grund af de ændrede butiksstrukturer – og det er forklaringen på, at vi ikke mere skal have en lukkelov i Danmark: at vi har fået ændret butiksstrukturerne, så mange små butikker har meget svært ved at klare sig – siger man i denne lille butik: O.k., vi kan ikke klare os inden for almindelig åbningstid, så vi tager et par timer ekstra.

Hvad betyder det så? Det betyder, at denne butik skal foretage en investering, som den ikke kan få finansieret, på mellem 50.000 og måske 100.000 kr. Og selv om den gør det, vil den alligevel fortsat være i en helt urimelig konkurrencemæssig situation i forhold til den servicestation, som ligger på motorvejen 1 km derfra.

Hvordan kan industri- og samordningsministeren, som har lidt ansvar for konkurrencen her i samfundet, forsvare en så skæv konkurrencesituation mellem to butikshandlende placeret så tæt på hinanden. Jeg mener, at det er en helt urimelig situation, man hermed har bragt masser af mindre nærbutikker i. Deres eneste mulighed vil i mange tilfælde være at dreje nøglen om.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Mange specielle emner har været diskuteret meget både her i folketingssalen og i udvalget i forbindelse med dette lovforslag: butiksankennævn, dispensationer, ekstra omkostninger for de små butikker, jerntæpper eller Berlinmure, og hvad ved jeg. Men noget, som jeg synes ikke har været diskuteret så meget, som jeg ganske kort berørte i min tale før, og som jeg godt vil bede ministeren om at svare på, er, hvorfor man har truffet den beslutning, at der nu skal lukkes juleaftensdag.

Der er ingen tvivl om, at det vil betyde en meget væsentlig forringelse af omsætningen i detailbutikkerne. Det er ikke stormagasinerne, jeg tænker på, men faktisk detailbutikkerne, som har tradition for at have åbent i det par timer, som det nu handler om, juleaftensdag. Hvorfor skal slagtermestrene miste flere hundrede millioner i omsætning på den dag? Jeg synes ikke, at der rigtig har været nogen begrundelse.

Det er også sådan, at hvis juleaftensdag falder på en torsdag, skal man altså holde lukket torsdag, fredag, lørdag og søndag. Jeg synes altså ikke, at man har fået debatteret det ordentligt nok. Jeg synes, det er en falliterklæring, at man direkte – og det er dog bevisligt – vil fratage mange detailhandlende deres omsætning på den dag, som er utrolig vigtig for dem.

Jeg tror også, den dag er vigtig for forbrugerne; men i første omgang er det altså butikkerne, som mister en meget væsentlig omsætning, får en stor nedgang. Tænker man sig slet ikke om? Burde man ikke have drøftet det lidt mere, inden vi skred til denne ret forhastede betænkningssafgivelse?

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Hr. Tommy Dinesen drog mit eksempel frem og spurgte, om der var undersøgelser i forbindelse med det, og jeg kan fortælle hr. Tommy Dinesen, at Turistministeriet og tidligere Industriministeriet har meget nøje analyser af, hvor mange penge hver enkelt turist bruger, hvad enten det er forretningsturister eller konferenceturister eller krydstogsturister eller feriehusturister; og alle de strategier, som regeringen har lagt frem i forbindelse med den turistpolitiske redegørelse, der snart skal komme, går ud på at anvende flere af ressourcerne på at få både almindelige turister og indkøbsturister ind til de store byer. Derfor må man helt klart se på, hvorledes disse byer kan betjene dem.

Jeg kan tage et andet eksempel: Det nytter altså heller ikke noget, at man ikke kan få dispensation til at holde forretningerne åbne, når en stor konference finder sted i en provinsby som f.eks. Herning, men at man dér skal lukke. Mit konkrete spørgsmål til ministeren er derfor: Hvorledes kan vi sikre os, at genindførelsen af det skrækkelige organ Butikstidsankenævnet med dets brede gennemsnitsbetragtninger vedrørende hele landet kan tage de samme lokalpolitiske og turistmæssige hensyn, som man kan i den decentraliserede, lokale beslutning, man har i dag.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg må indrømme, at da jeg første gang så tillægsbetænkningen og læste Venstres bidrag, så tænkte jeg: Der må være sket en fejl, ikke mindst set i forhold til ændringsforslag nr. 1. Men så tænkte jeg: Nej, nu må jeg hellere vente og høre, for det kan være, at det bliver tilkendegivet fra talerstolen her i dag, at man havde misforstået noget og derfor gerne ville ændre det.

Der er i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt her i dag givet nogen signaler fra Venstre og heller ikke fra Venstres ordfører, hr. Svend Erik Hovmand, om, at der er sket misforståelser, og det undrer mig lidt i forhold til lige nøjagtig det ændringsforslag, for ved andenbehandlingen hørte jeg utallige gange hr. Svend Erik Hovmand på Venstres vegne efter-

lyse et ændringsforslag, som tilgodeså landdistrikterne, tilgodeså den egentlige lille købmand og den lille brugs – noget der gav dem mulighed for at holde åbent i nogle timer også om søndagen, så de kunne sælge lidt morgenbrød og mejeriprodukter og have mulighed for at få en lille ekstrafortjeneste.

Nu står ændringsforslaget der, men jeg kan forstå, at det kun var en tale, der skulle holdes ved andenbehandlingen, og at Venstre i dag tilsyneladende er indstillet på at gå imod de ønsker, der ligger, imod det, man selv sagde ved andenbehandlingen, og altså afviser, at der for den lille købmand, den lille brugs på landet, skal være mulighed for at sælge frisk morgenbrød.

Jeg undrer mig over det, men jeg må konstatere, at det er det, der står, og medmindre hr. Svend Erik Hovmand vil afkræfte det, må vi konstatere, at Venstre i hvert fald ikke ønsker at tilgodeså landdistrikterne.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jeg får jo også tilsendt en masse ting fra Turismens Fællesråd osv., men når jeg spørger, så er det jo, fordi nogle af de mange argumenter, der bliver brugt her, ikke holder vand.

Når fru Anne Birgitte Lundholt siger, at man har lavet udregninger, så ved jeg godt, at man har beregnet, at en japaner smider 5.000-6.000 kr. om dagen her og en østtysker ikke smider ret mange penge, men der er ikke nogen, der har kunnet sige endnu, hvor meget det drejer sig om for de forskellige krydstogtskibe, som bliver brugt i argumentationen på dette område. Cityforeningen har også nævnt det over for mig, og så har jeg sagt: I må jo sige, hvor meget det drejer sig om.

Her mener jeg at man bruger et argument bare for at sige noget. Krydstogtskibe kommer normalt ind om dagen, og da er der som bekendt åbent, og så sejler de fra den ene havn til den anden om aftenen. Derfor har det ikke ret meget med lukketiderne at gøre. Det, jeg spurgte om, var, om der var kommet nye undersøgelser på dette område, for det, der bliver sagt, tror jeg ikke på. Derfor tror jeg bare, det er et argument som så mange andre for at sige, at denne lukkelov ikke er særlig god.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg takker industriministeren for svaret på det spørgsmål, jeg stillede. Det var ikke klart.

Svaret gik på, at nu indfører vi skærpede sanktioner for overtrædelse af loven, og da enhver lov skal overholdes, så har vi fundet, at denne melding om at rette henvendelse til politikredsene er nødvendig. Ja, alle love skal overholdes, men jeg har altså ikke, så vidt jeg husker, set ret mange eksempler på, at man ligefrem beder justitsministeren indprente en lovs overholdelse.

Jeg fik ikke noget svar på følgende spørgsmål: Er realiteten ikke den, at det er ved forhandlinger mellem industriministeren – som ved overtagelsen af ministeriet var kommet i visse vanskeligheder – og HK-Handel, Jørgen Hoppe, at dette kompromis er indgået, så man kommer ud af problemstillingen?

Jeg synes, at det, man lægger op til her, er en trussel mod de små handlende, og jeg synes, det er en mistænkeliggørelse af de små erhvervsdrivende, som de ikke fortjener. Jeg kan ikke forstå, at CD og Kristeligt Folkeparti vil være med til denne mistænkeliggørelse.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Hr. Tommy Dinesens spørgsmål viser jo lidt om, hvorledes man nogle steder i dette Ting desværre ikke rigtig har forståelse for begivenhedernes rækkefølge. Et krydstogt tilrettelægges ikke efter anløb i henhold til den danske lukkelov, et krydstogt tilrettelægges efter, hvilken sejlplan der passer bedst for rederiet. Krydstogterne bliver en større og større forretning i hele Østersøområdet, og det kan altså også hænde, at krydstogtskibe kommer til København en lørdag eftermiddag eller en søndag formiddag.

Mit simple spørgsmål går derfor ikke på, om de kan få lov at købe ind fra mandag til fredag og de to lørdage, men om de f.eks. også kan få lov at købe ind de to sidste lørdage i form af en dispensation uden at skulle behandles ud fra en gennemsnitsbetragtning i Butikstidsankennævnet.

Det, at der skal komme krydstogtskibe, ligger jo i direkte forlængelse af regeringens egen politik. Regeringen har opprioriteret turisme-

området på den måde, at man oven i købet har oprettet et selvstændigt ministerium til det. Man har oprettet en selvstændig turistministerpost for at opprioritere turismen, og hvis hr. Tommy Dinesen læser turiststrategien igennem, vil han også se, at det, der bliver opprioriteret, er byturisme og konferenceturisme. Det er alle de ting, der foregår i byerne uden for de normale kongelige danske åbningstider.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg skal svare fru Lissa Mathiasen, som åbenbart ikke havde lejlighed til at høre, hvad jeg sagde i mit første indlæg vedrørende de mindre butikker og landdistrikterne.

Det er rigtigt – og det tror jeg ikke at fru Lissa Mathiasen eller andre er i tvivl om – at vi fra Venstres side ønsker at sikre bedre overlevelsesmuligheder for nærbutikkerne også i landområderne. Ingen tvivl om det. Og det er også rigtigt, at vi påpegede det under andenbehandlingen. Vi havde dog ikke i vores vildeste fantasi forestillet os, at regeringen ville komme med et ændringsforslag af den karakter, som vi nu ser, som betyder, at man kun må købe tre ting, nemlig morgenbrød, en avis og f.eks. 1 liter mælk. Hvis man er så formastelig også at købe et lille glas marmelade eller et halvt pund kaffe, så overtræder man loven. Og så kriminaliserer man altså en hel branche.

Vi mener, at det her simpelt hen er noget makværk, som vi holder fingrene langt væk fra, og vi er ganske enige også med landbrugsorganisationer, som afviser det ændringsforslag, som nu ligger på bordet. Det er vores begrundelse for, at vi vil holde os ude af det ændringsforslag, og i det hele taget må jeg sige, at nu har vi altså et lukkelovsforslag, som, hvis det vedtages, indeholder fem forskellige butikstider, fem forskellige åbningstider, forskellige varesortimenter, forskellige regler for, hvor der skal være kontrol, og hvor der slet ikke skal være kontrol, osv. Det er ét stort administrativt og bureaukratisk virvar, som ingen, tror jeg, vil kunne finde ud af.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jeg kan forstå på fru Anne Birgitte Lundholt, at der altså ikke er lavet nogen undersø-

[Tommy Dinesen]

gelsler, der fortæller, hvor meget turistskibene lægger i Danmark eller i København. Der er simpelt hen ingen, der ved, hvor mange der er med, og når endelig de kommer, tager de op og ser på slotte, og hvad ved jeg. Derfor har det her ikke noget med lukkeloven at gøre. Det må man så konstatere. Men jeg kan forstå, at det ikke er så interessant mere.

Industri- og samordningsministeren (Mimi Jakobsen):

Hr. Flemming Hansen spurgte mig, om det da ikke bekymrede mig, at det er fremført i nogle af de breve, vi har fået, at det her kunne komme til at koste nogle kiosker op til 100.000 kr. Jo, det gør det da. Hvis tallet holder, og hvis det er så slemt, som det er skrevet, og hvis det er et generelt problem, så synes jeg, det er et problem. Men dér, hvor debatten hele tiden går galt – og det fremgår også af dagspressen – er jo, når flere kiosker udtaler sig, som om de i dag kun er forpligtet til at låse øl, vin og spiritus inde efter klokken 17.30 og så på de dér uartige tidspunkter i weekenden.

Sådan forholder det sig ikke. Hvis man skal overholde loven i dag, så gælder det cirkulære, som jeg har stået og læst op af, og så må man ikke det dér. Jeg er da parat til at læse det op igen, men jeg er sikker på, at alle har forstået meningen med det. Derfor er det meget svært at føre en debat om de drastiske konsekvenser af dette lukkelovsforslag, når man hele tiden tager som udgangspunkt, at det slet ikke er den lov, der gælder i dag, man sammenligner med. Så går debatten bare galt, og det beklager jeg.

Hr. Svend Aage Jensby sagde, at jeg ikke havde svaret på, hvem det var, der havde påduttet mig – det var ikke udtrykket, men det var det, der lå i det – forslaget om, at politiet og justitsministeren skulle involveres i det her ved en særlig tilkendegivelse. Det er sandelig ikke bare HK, der har ønsket det. Det er de to organisationer, som i deres oprindelige forslag havde forslaget om den såkaldte Berlinmur med. Det blev pillet ud, det blev sat ind igen, nu er det ude igen. Det er vi godt tilfredse med. Men disse organisationer har over for mig klart tilkendegivet, at det, de frygter mest, er, at lukkeloven, uanset hvordan den ser ud, ikke vil blive overholdt. Derfor ville de påpege – og det synes jeg er en rigtig tanke – at det er vigtigt, at man prøver at få den overholdt, når man nu har en lov, uanset hvordan den så ser ud.

Til fru Anne Birgitte Lundholt vil jeg sige – jeg kan citere fra lovforslaget, som jeg er sikker på at fru Anne Birgitte Lundholt har læst – at »kommunalbestyrelsen kan endvidere efter forhandling med . . . give lejlighedsvis og tidsbegrænset tilladelse til udvidede butikstider i forbindelse med store turistbesøg, kongresser og lign.«, og så fortsætter paragraffen. Det er jeg sikker på at fru Anne Birgitte Lundholt har læst. Det er kommunalbestyrelsen, der kan give den tilladelse. Butikstidsankenævnet kommer jo kun ind, hvis der er nogen, der synes, at det her giver ubillig konkurrence. Så kommer Butikstidsankenævnet ind, og det går jeg ud fra dog trods alt må være et hensyn, som vi alle sammen er lidt følsomme over for.

Og når jeg hører fru Anne Birgitte Lundholt tale om, at man bare kunne lave nogle flere lange lørdage – jeg skal ikke citere, hvad hr. Flemming Hansen sagde under den tidligere behandling af lovforslaget – så har jeg bare indtryk af, at der er lidt forskelligt syn på det dér med, at jo flere lange lørdage man får, jo bedre. Der er her som på andre områder forskellige hensyn at tage også til de andre handlende.

Så er der spørgsmålet om konkurrencen mellem tankstationerne og de små handlende, som hr. Svend Erik Hovmand rejste. Jamen der er faktisk ikke noget ændret i, at en lille detailforretning på nogle områder kan have svært ved at konkurrere med en tankstation, men der er det at sige til det, at denne ændring af lukkeloven ikke gør det sværere. Den lille detailforretning får også med dette lovforslag udvidet åbningstid, hvor den kan sælge alle sine varer. Altså skulle det trække i modsat retning.

At tankstationen har mulighed for at sælge nogle ting efter kl. 20, taler jo i virkeligheden for en sortimentsliste, sådan at de ikke bare kan få lov at sælge alting, for så er det da helt godnat med den lille detailforretning. Derfor kan detailforretningen så vælge at gå ind og sige: Så vil jeg også være »døgner«, og i så fald må den overholde sortimentslisten og kun sælge de ting. Men der er da intet som helst forrykket i det, andet end, at man kan sige, at nu har de begge to mulighed for indtil kl. 20 at sælge det fulde sortiment, og dernæst har de så mulighed for efter kl. 20 at sælge et sortiment, hvor de syv typer er slået sammen, og som giver større muligheder.

[Industri- og samordningsministeren]

Men vi kan ikke fjerne konkurrencen mellem den lille detailhandel og »døgnerne«, medmindre vi lukker »døgnerne«, og det var faktisk ikke hensigten med det her.

Må jeg så sige med hensyn til juleaftensdiskussionen, at jeg tror, der vil ske en fornuftig tilpasning af vores indkøbsvaner med hensyn til dette. Det er et af de punkter, hvor jeg faktisk føler, at lovforslaget er utrolig rimeligt. Jeg er udmærket klar over, at vi alle sammen drøner ned lidt i kl. 12 juleaftensdag og lige skal have købt de syv sidste gaver eller have gåsen stegt, men det kan man godt indrette sig på, når man iagttager det modsatte hensyn: at der er nogle mennesker, nogle handlende, der måske også kunne have lyst til at holde en lille smule jul. Så jeg tror, at vanerne vil ændre sig. Der er jo altså heller ikke åbent juledag, og det har vi vænnet os til. Hvis man vil handle, så ved man, hvornår der er åbent, og så indretter man sig efter det, selv om det så bliver i sidste øjeblik lillejuleaften i stedet for i sidste øjeblik juleaftensdag.

Jeg håber, at jeg nu har været spørgsmålene igennem. Jeg vil stadig væk slå fast, at der intet er i dette lovforslag, som med rimelighed kan betegnes som stramninger. Der er det synspunkt, at når man giver yderligere muligheder, har det været vigtigt for organisationerne og vel for os alle sammen, at loven så også skal overholdes, og så har vi givet mulighed for nogle stærkere sanktioner, hvis man ikke overholder den.

Men lukkeloven bliver hermed liberaliseret, og det synes jeg falder meget fint i tråd med den udvikling, der i øvrigt er i samfundet.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jeg bliver desværre nødt til at gå herop igen, for jeg er helt opmærksom på de dele af lovforslaget, som industriministeren citerer. Det, der er problemet, er, at der jo er en årsag til, at regeringen strammer – ikke liberaliserer, men strammer – lukkeloven ved at indføre et butikstidsankenævn, der står over det kommunale selvstyre. Årsagen er jo netop, at misundelsen har hersket og man har vogtet over hinanden som over høns og gæs ude omkring i forbindelse med den tidligere lukkelov, hvor man ikke har respekteret det lokale selvstyre, men hvor nogle stærke organisationer har sagt:

Uha, vi må have et ankenævn, sådan at alle bliver behandlet ens. Og så har man altså krævet, at de lokale afgørelser omkring turistmæssige interesser, der skulle varetages i Skagen, i København, i Esbjerg og andre steder, underlægges et fælles ankenævn, sådan at man rigtig kan komme ud og anmelde hinanden og få det hele vurderet, så ingen får de åbningstider, man har behov for for at betjene sine turister, og alle bliver utilfredse, men ih, hvor bliver vi lige!

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg skal medgive industriministeren, at det også er blevet jul ca. hvert femte år, hvor juleaftensdag falder på en søndag.

Derimod kan jeg ikke følge ministeren, når ministeren siger, at vi har fået nogle breve, der fortæller, at det koster ca. 100.000 kr., når døgnkiosker og benzinstationer skal ændre deres forretning. Det er rigtigt, at vi har fået nogle breve, men det er også rigtigt, at benzinformandernes organisation repræsenterende hele erhvervet, kioskejernes organisation repræsenterende hele erhvervet, Foreningen af DagligvareGrossister, som dækker mere end 2.400 forretninger, siger, at dette *minimum* koster 100.000 kr. pr. butik. Der er 3.500 af slagsen. Det er altså ganske mange penge, så vidt jeg lige kan regne ud 350 mio. kr., som erhvervet nu skal investere, når vi trykker på knappen om 3-4 minutter. Det er ikke rimeligt.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-7
vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

*Forhandling***Arne Melchior (CD):**

Hr. Flemming Hansen var smart nok, men også mandfolk nok til i sit indlæg under det, der skulle have været en debat om ændringsforslag, at nævne en lille ordveksling mellem

[Arne Melchior]

ham og mig som ordførere for hvert vores parti i 1989. Og hvis jeg må citere fra den pågældende Folketingstidende, sp. 10322, så sagde hr. Flemming Hansen ordret følgende:

»Vi andre . . .« – og da var hr. Flemming Hansen jo repræsentant for et regeringsparti – ». . . glæder os over, at vi nu får fred omkring lukkeloven, at vi ikke skal diskutere lukkeloven mere i dette århundrede eller årtusinde. Det tror jeg at detailhandelen, medarbejderne og forbrugerne er godt tjent med.«

Et par spalter længere fremme, sp. 10325 og 10326, tillader jeg mig så at sige:

»Hr. Flemming Hansen har næsten villet udnævne dette begrænsede skridt i en rigtig retning til en årtusindlov. . . (Men) verden udvikler sig.

Min spådom er en anden, hr. Flemming Hansen. Jeg tror, at når det her er gået godt i de næste to, tre, fire år, vil alle sige: Hvorfor tager vi ikke skridtet fuldt ud? Og hr. Flemming Hansen, som netop taler om forbrugernes interesser, og som forstår, at butikshandel er et servicefag, bliver nok en af de første, der om et par år . . . vil sige: Vi har sandelig for vore gæsters skyld og for vor egen skyld og også for de handlendes egen skyld brug for at gå det næste skridt, nemlig skridtet fuldt ud.«

Jeg kan vedstå mine ord. Jeg synes, det var flot, at hr. Flemming Hansen også erindrede dette, og det viser sig jo altså, at CD atter en gang fik ret. Jeg vil så godt spå videre frem og sige, at der ikke vil gå så mange år – andre ordførere har været inde på det – før debatten kommer igen. Og jeg kan godt forstå meget af den kritik af meget forskellig art, som vi har hørt under den lange debat i dag. Jeg deler meget af den kritik.

Ikke desto mindre er det en selvfølge, at jeg stemmer for lovforslaget. Jeg gør det dels af loyalitet – loyalitet er jo også en væsentlig del af ens samvittighed – over for regeringen og min partiformand, som jo er medlem af samme, men jeg gør det også, fordi jeg ligesom i 1989 anser denne lov, selv om den ikke er så god, som den kunne og burde være, for klart at være et skridt i den rigtige retning. Jeg har fortrøstning til, at når de handlende, medarbejderne og befolkningen, altså forbrugerne, nu har vænnet sig til denne nye ordening i nogle år, så vil vi inden årtusindskiftet – vil jeg godt spå – komme til at tage skridtet fuldt ud og gøre

det, som et flertal her i landet længe har ment ville være det rigtige, nemlig lade de handlende og deres kunder selv finde ud af, på hvilket tidspunkt de vil handle med hinanden.

Men da det klart er et skridt i den rigtige retning, har jeg ikke mindste betænkelighed ved at stemme for lovforslaget, således som det nu foreligger.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg takker, fordi hr. Arne Melchior netop gentog det, jeg sagde for ca. halvanden time siden, og det er vi selvfølgelig enige om. Men vi må så også være enige om, at tiderne skifter.

Hr. Arne Melchior stemte i 1991 for, at der ikke skulle være nogen lukkelov. Nu stemmer hr. Arne Melchior for dette makværk. Det er vi også enige om, ikke?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg har bestemt stor respekt for, at man tager stilling ud fra loyalitet og hensyn til sit parti.

Men jeg vil godt spørge hr. Arne Melchior: Er hr. Arne Melchior ikke enig med mig i det, jeg har skrevet i det brev, som jeg har sendt rundt til partierne, nemlig at man faktisk burde være frit stillet i denne sag, uanset om man sidder i regering eller ej? Det synes jeg faktisk hr. Arne Melchior og også resten af CD skylder et klart svar på. CD, som helt åbent før har meddelt, at de faktisk gik ind for en total ophævelse af lukkeloven, hvilket jeg synes er et meget personligt og fornuftigt synspunkt.

Men er det her ikke et emne, hvor man skylder sig selv mere loyalitet end sit parti, og hvor man burde være frit stillet? Mit svar er naturligvis ja.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Da jeg hørte hr. Arne Melchiors åbenhjertige tale her for et øjeblik siden, så sad jeg og tænkte: Gad vide, hvor mange i regeringspartierne der ville have sagt det samme? Gad vide, hvor mange af regeringspartiernes enkeltmedlemmer der egentlig er i præcis den samme situation, nemlig at de allerhelst så denne lukkelov fuldstændig ophævet i dag?

[Svend Erik Hovmand]

Hvorfor skal vi blive ved med at tage disse skridt, hr. Arne Melchior? Var det dog ikke mere i overensstemmelse med hr. Arne Melchiors og mange af regeringspartierne enkeltmedlemmers samvittighed, hvis man i dag sagde: Lad os nu ophæve den lukkelov!? Jeg tror, at befolkningen har svært ved at forstå, hvordan det kan være, at man stemmer for en lov bare for at holde sammen på en regering, for det er jo det, der er tale om.

Og så lige et enkelt spørgsmål til hr. Arne Melchior til sidst: Når hr. Arne Melchior føler sig overbevist om, at denne lov i hvert fald er ophævet i løbet af 4, 5, 6 år, hvordan skal den lille butikshandlende, som nu kastes ud i investeringer på 50.000-60.000, måske 100.000 kr. i sin forretning, og som i forvejen har svært ved at få det til at løbe rundt, forrente og afskrive den investering, som der her er tale om? Det er da helt, helt urimeligt, hvis man alligevel ved, at denne lov vil være ophævet i løbet af få år.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Til hr. Flemming Hansen: Nej, makværk er der ikke tale om, og det har jo også Det Konservative Folkeparti klart ment, eftersom man har sagt nej til et forslag fra Fremskridtspartiet om en folkeafstemning. Jeg har da i hvert fald hørt Det Konservative Folkeparti refereret for, at det er sagen ikke vigtig nok til. Selvfølgelig vedtager Folketinget ikke makværk; jeg synes, hr. Flemming Hansen skulle bruge den slags kraftudtryk til meget væsentligere ting.

Så vil jeg gerne sige til fru Pia Kjærsgaard, at jeg ikke har modtaget noget brev i min post, så jeg ved ikke, hvad der står, men fru Pia Kjærsgaard siger frit stillet. Jeg føler mig ganske frit stillet, jeg føler mig hverken under tvang eller binding af nogen som helst art. Jeg stemmer i overensstemmelse med min overbevisning, således som jeg har skrevet under på det i henhold til grundlovens § 56, så vidt jeg husker.

Og så må jeg sige til min gode ven, hr. Svend Erik Hovmand: Hvor var det hul tale, der her blev ført. Det kan nok gøre indtryk på husarer, men altså ikke på folketingsmedlemmer. Hvis hr. Svend Erik Hovmand greb i sin egen barm – og det bliver man jo, som hans afdøde partifælle sagde i sin tid, så dejlig rundhåndet af – så ville han vide, at han snesevis af gange har

været i en tilsvarende situation: at stemme for en lov, der er et fremskridt, om end den ikke er god nok, om end det fremskridt ikke er så langt, som hr. Svend Erik Hovmand kunne ønske. Og hvor tit har han ikke stemt sammen med en regering, som han eller hans parti har været medlem af, for at holde sammen på regeringen? Det er sandelig et meget, meget vigtigt og ophøjet formål, når man stemmer og ikke gør vold på sine synspunkter og sin overbevisning, at sikre, at en regering bliver ved magten. Det har hr. Svend Erik Hovmand og hans partifæller gjort massevis af gange.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Pia Kjærsgaard for en kort bemærkning, og jeg skønner, at debatten nærmer sig sin afslutning.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg må konstatere, at hr. Arne Melchior sagde, at han stemte af hensyn til regeringen.

At hr. Arne Melchior ikke har fået et brev, jeg har tilsendt partiernes gruppeformænd, kan jeg jo ikke være ansvarlig for, men jeg vil godt lige have lov til at komme med bare et enkelt citat fra det brev, jeg har tilsendt gruppeformændene:

»I Fremskridtspartiet tror vi ikke på, at der vil være stor forståelse for en meget snæver afgørelse efter brug af stokkemetoden over for uenige gruppemedlemmer. Derimod er vi af den opfattelse, at afgørelsen bedre vil blive accepteret, hvis folketingsmedlemmerne bliver stillet frit i afstemningerne i salen.«

Og må jeg så spørge – og det må så være industriministeren eller vicestatsministeren, når statsministeren ikke er til stede: Er det virkelig en sag, som regeringen ville være gået af på? For så synes jeg næsten, at vi skal åbne en helt ny debat, og det var faktisk, hvad jeg fik ud af hr. Arne Melchiors tale. Er det virkelig en sag, som regeringen ville have taget sin afgang på? Så synes jeg, at vi skulle have trukket den endnu længere ud, men det vil der måske blive anledning til nu.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Arne Melchior havde en bemærkning

[Helge Adam Møller]

om husarer til hr. Svend Erik Hovmands tale, hvor hr. Arne Melchior sagde, at det godt kunne være, at hr. Svend Erik Hovmands tale gjorde indtryk på husarer, men i hvert fald ikke på folketingsmedlemmer.

Nu vil jeg godt sige, at der skal noget mere til at gøre indtryk på rigtige husarer – det har jeg også konfereret med hr. Rønholt om – så der var altså ikke noget særligt bid dér, men talen gjorde indtryk på os som folketingsmedlemmer. Hr. Arne Melchior kan jo så spørge den tredje husar i salen, hr. Anker Jørgensen, hvilket indtryk hr. Svend Erik Hovmands bemærkninger gjorde på ham. (*Munterhed*).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Kan Tinget herefter afslutte forhandlingerne, eller var jeg for hurtig?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 67 stemmer (S, SF, CD, RV, KRF og Bente Juncker (UP)) mod 46 (KF, V og FP).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 201:

Forslag til lov om ændring af lov om visse forhold på telekommunikationsområdet m.fl.

Af ministeren for kommunikation og turisme (Helge Mortensen).

(Fremsat 9/2 94. Første behandling 23/2 94. Betænkning 25/2 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-4

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 91:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Oprydning på fremmed grund).

Af miljøministeren (Svend Auken).

(Fremsat 24/11 93. Første behandling 1/12 93. Betænkning 23/2 94).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette